

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Duś

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu w dniu 14 czerwca 2022 r. zażalenia obrońcy sędziego Sądu Rejonowego w B. - P. F. - adw. R. S. z dnia 16 listopada 2021 r. na postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] z dnia 5 listopada 2021 r., sygn. akt ASD [...] w przedmiocie właściwości

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2072)

postanowił:

I. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie;

II. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w P. wnioskiem z dnia 18 stycznia 2021 r., wystąpił do Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej przeciwko sędziemu Sąd Rejonowego w B. - P. F., obwinionemu o to, że występując w piśmie z dnia 28 kwietnia 2020 r. skierowanym do A. I. S. G. – Dyrektora Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, będąc sędzią Sądu Rejonowego w B., w nieustalonym miejscu, podjął aktywność w sferze publicznej poprzez zajęcie czynnej postawy w bieżącym sporze politycznym, formułując własny pogląd i opowiadając się przeciw konkretnym rozwiązaniom proponowanym przez jedną z partii politycznych w związku z procesem legislacyjnym spowodowanym zaistniałą sytuacją

epidemiczną i zagrożeniem zakażenia wirusem SARS-CoV-2 wywołującym chorobę COVID-19, polegającym na uregulowaniu kwestii dotyczących przeprowadzenia wyborów na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych – zgodnie z kalendarzem wyborczym – na dzień 10 maja 2020 r., wbrew zakazowi wyrażonemu w art. 178 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 roku (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) statuującemu, że sędzia nie może prowadzić działalności publicznej, która nie daje pogodzić się z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów oraz uchybił godności urzędu wskazując, jakoby rozpoznanie protestów wyborczych i stwierdzenie ważności wyborów toczyć się miało przed Izbą Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego, której członkowie – sędziowie Sądu Najwyższego – zostali powołani w wadliwym prawnie procesie wywołującym, brak nieskazitelnosci tej izby, publicznie kwestionując skuteczność powołania sędziów orzekających w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego, to jest podejmując się działania przynoszącego ujmę godności sędziego i podważającego zaufanie do jego niezawisłości, niezależności i bezstronności, to jest o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 107 § 1 pkt 3, 4 i 5 p.u.s.p. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 128 p.u.s.p. (akta sprawy sygn. ASD [...], k. 4 – 7).

Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...] postanowieniem z dnia 5 listopada 2021 r., sygn. akt ASD [...] stwierdził swoją niewłaściwość i przedmiotową sprawę przekazał jako właściwemu Sądowi Najwyższemu (k. 7 – 7v).

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone w całości zażaleniem z dnia 16 listopada 2021 r. wywiedzionym przez obrońcę sędziego P. F. – adw. R. S. (k. 4 – 6). Rzeczonemu postanowieniu zarzucił on obrazę przepisów postępowania, tj. art. 35 § 1 k.p.k. w zw. z art. 110 § 1 pkt 1b p.u.s.p. oraz art. 128 p.u.s.p., poprzez przedwczesne i pozbawione podstawy faktycznej uznanie się niewłaściwym i przekazanie sprawy do rozpoznania Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego. Wskazując na powyższy zarzut, obrońca obwinionego wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zwrócenie sprawy do rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu przy Sądzie Apelacyjnym w [...] (k. 4 – 4v).

W uzasadnieniu wywiedzonego zażalenia skarżący podniósł, że „...sygnatariusze listu, w tym mój klient, nie wypełnili znamion deliktu dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 3 p.u.s.p. Przepis ten nie dotyczy bowiem formułowania i wyrażania opinii i ocen, czy też podpisywania apeli w ramach dyskursu publicznego, co przecież samo w sobie jest prawem zagwarantowanym przez Konstytucję RP oraz Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej jako prawo do swobody wypowiedzi i prezentowania poglądów na sprawy publiczne. Na taką interpretację tego przepisu wskazuje również sam ustawodawca, który w uzasadnieniu projektu ustawy z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw wskazał wyraźnie, że artykuł ten dotyczy działań podejmowanych przy wykonywaniu zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Natomiast zarzucane mojemu klientowi zachowanie w żadnym razie nie dotyczyło jego działalności w sferze orzeczniczej czy sprawowania wymiaru sprawiedliwości. Wykładnia legalna wskazuje więc, że jego zachowanie znajdowało się poza zakresem znamion deliktu dyscyplinarnego. Przepisy materialne typizujące poszczególne rodzaje deliktów dyscyplinarnych nie mogą, jako należące do szeroko rozumianego prawa penalnego, być interpretowane rozszerzająco zgodnie ze znaną z prawa karnego zasadą *nullum crimen sine lege*” (k. 5).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie wywiedzione przez obrońcę obwinionego nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności zważyć należy, że zgodnie z treścią art. 110 § 1 pkt 1 b p.u.s.p. Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów Izby Dyscyplinarnej i jednego ławnika Sądu Najwyższego orzeka w pierwszej instancji w sprawach o których mowa w art. 107 § 1 pkt 3 p.u.s.p. Skoro zatem Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w P. we wniosku z dnia 18 stycznia 2021 r. wniósł o rozpoznanie sprawy dotyczącej przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 107 § 1 pkt 3, 4 i 5 p.u.s.p., to sądem właściwym do rozpoznania sprawy jest Sąd Najwyższy Izba Dyscyplinarna.

Zdaniem Sądu Najwyższego niemożliwe jest znalezienie podstawy dla uwzględnienia twierdzeń wyrażonych przez skarżącego, jakoby zachowanie sędziego P. F. zupełnie nie wypełniło znamion deliktu dyscyplinarnego z art. 107 § 1 pkt 3 p.u.s.p. Na tym etapie postępowania zarówno Sąd meriti, jak i obecnie Sąd Najwyższy Izba Dyscyplinarna nie ma możliwości dokonywania jednoznacznej oceny kwalifikacji prawnej przyjętej we wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w P. Sąd Najwyższy wskazuje, że zgodnie z treścią art. 114 p.u.s.p., złożenie wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej musiało poprzedzić przeprowadzenie czynności wyjaśniających, kolejno musiało nastąpić wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i sporządzenie zarzutów dyscyplinarnych na piśmie, które rzecznik dyscyplinarny doręczył obwinionemu. Tym samym, aby powyższe czynności mogły zaistnieć, musiały wystąpić ku temu odpowiednie przesłanki, a które zostały potwierdzone przez zgromadzone w toku czynności dowody. Analizując nawet pobieżnie zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd Najwyższy stwierdza, że Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w P. miał podstawy do przyjęcia kwalifikacji prawnej wyrażonej we wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej. Świadczy o tym chociażby treść pisma z dnia 28 kwietnia 2020 r. adresowana do Dyrektora Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (akta sprawy sygn. SD [...] k. 48 - 49). Wyżej wymienione pismo zostało sygnowane przez sędziego P. F.. W treści wskazanego pisma wyrażono następujące stanowisko: „Obecnie, rozpoznanie protestów wyborczych i stwierdzenie ważności wyborów toczyć się będzie przed Izbą Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego. Jej członkowie zostali powołani w wadliwym prawnie procesie wywołującym brak niezależności tej Izby” (akta sprawy sygn. SD [...] k. 48). Cytowany fragment pisma sygnowanego przez sędziego P. F. może wyczerpywać znamiona przewinienia dyscyplinarnego polegającego, m. in. na działaniu kwestionującym skuteczność powołania sędziego (vide art. 107 § 1 pkt 3 p.u.s.p.), co zostanie poddane ocenie właściwego sądu dyscyplinarnego, który rozpozna sprawę z wniosku Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w P.

Powyższą argumentację potwierdzają poglądy Sądu Najwyższego wyrażone w uzasadnieniu uchwały z dnia 5 stycznia 2022 r., sygn. akt I DO 17/21 (LEX nr 3287196), w której zważono: „Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 25 marca 2019 r. orzekł, że przepis regulujący zasady wyboru członków Krajowej Rady Sądownictwa, art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. 2018.389, z późn. zm.), jest zgodny z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP (sygn. K 12/18. Dz. U. 2019.609, LEX nr: 2635939). Sąd Najwyższy przypomina, iż zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne, co implikuje konieczność ich respektowania. Zatem nikt, a w szczególności sędzia, nie ma prawa odmówić ich stosowania. Niestosowanie się przez sędziego do wyroków Trybunału Konstytucyjnego oceniane być musi jako poważny delikt dyscyplinarny. Sędzia nie jest legitymowany do kwestionowania, w innym niż określonym w art. 193 Konstytucji RP, trybie zgodności ustaw z Konstytucją albo umowami międzynarodowymi. Sędzia nie jest też władny, aby na podstawie przeprowadzonej przez siebie oceny o zgodności ustawy z Konstytucją RP ustalać ważność aktów nominacyjnych innych sędziów powołanych przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa i decydować o tym, który z powołanych sędziów ma prawo orzekać. Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni akceptuje stanowisko TK wyrażone w uzasadnieniu wyroku z dnia 14 lipca 2021 r. sygn. P 7/20: "że w systemie polskiego prawa sędzią jest osoba, która odebrała akt nominacyjny od Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zaś podstawy odsunięcia sędziego od orzekania muszą wynikać z Konstytucji i opartego na niej ustawodawstwa. Prerogatywa do powoływania sędziów, której dysponentem jest Prezydent Rzeczypospolitej nie podlega kontroli władzy sądowniczej".

Reasumując ten fragment rozważań, w kontekście analizowanego zarzutu, nie można stwierdzić, że Sąd meriti dopuścił się obrazy przepisów postępowania oraz popełnił błąd w ustaleniach faktycznych, które stanowiłyby tzw. względne przyczyny odwoławcze wyrażone treścią art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k.

Mając na względzie powyższe Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji, kosztami postępowania obciążając przy tym Skarb Państwa.

a.S.

